

Sygn. akt IV CSK 630/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku A. K.
przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej w G.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 lipca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 29 czerwca 2018 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w S. orzekając na skutek apelacji uczestnika E. S.A. w G. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w L. w dniu 24 czerwca 2016 roku przez ustanowienie na rzecz uczestnika służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy A. K. składającej się z działki ewidencyjnej o nr 290 położonej w obrębie ewidencyjnym L., dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...) polegającą na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej poprzez utrzymanie, konserwację, naprawę i eksploatację znajdujących się na niej urządzeń

elektroenergetycznych średniego 15 kV napięcia oznaczonej nr 304 stanowiących własność przedsiębiorcy oraz wejście i wjazd na nieruchomość obciążoną, w każdej chwili w okresie trwania służebności w celu wykonania niezbędnych robót związanych z utrzymaniem, konserwacją, naprawą i eksploatacją znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność przedsiębiorcy w przebiegu służebności ustalonej zgodnie z opinią biegłego sądowego R. B. z dnia 23 października 2012 roku w przebiegu zaznaczonym kolorem czerwonym na mapie stanowiącej załącznik nr 1 do opinii biegłego oraz poprzez ustanowienie na rzecz uczestnika służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy przebiegających przez działki ewidencyjne o nr 1/3, 6, 7, 9 i 10/1 położone w obrębie ewidencyjnym L. oraz w obrębie ewidencyjnym L., dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...) polegające na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej poprzez utrzymanie, konserwację, naprawę i eksploatację znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych średniego napięcia kV 15 oznaczonych numerami 320, 306, 329 oraz wysokiego napięcia WN stanowiących własność przedsiębiorcy oraz wejście i wjazd na nieruchomość obciążoną, w każdej chwili w okresie trwania służebności w celu wykonania niezbędnych robót związanych z utrzymaniem, konserwacją, naprawą i eksploatacją znajdujących się na niej urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność przedsiębiorcy w przebiegu służebności ustalonej zgodnie z opinią biegłego sądowego, jednocześnie zasądzając na rzecz wnioskodawcy wynagrodzenie w kwotach wskazanych szczegółowo w treści postanowienia oraz oddalając apelację w pozostałym zakresie.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestnika. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona. Wysokość wynagrodzenia określonego przez Sąd za ustanowienie służebności przesyłu nie jest bowiem odpowiednia w rozumieniu art. 305²§2 k.c. z uwagi na jego ustalenie z całkowitym pominięciem opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki. Wprawdzie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu wyceny nieruchomości celem ustalenia wysokości odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu z uwzględnieniem wskazań wynikających z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki, jednak biegła całkowicie

pominięła w swojej opinii stanowisko tego biegłego, a Sąd tę wadliwość powielił ustalając na podstawie tej opinii wysokość wynagrodzenia należnego od przedsiębiorcy przesyłowego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Argumentacja zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ogranicza się do zakwestionowania wysokości zasądzonego przez Sąd Okręgowy wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, jako nie spełniającego kryterium odpowiedniości w rozumieniu art. 305² § 2 k.c. z uwagi na błędną ocenę opinii biegłych i niedostateczne uwzględnienie przy szacowaniu należnego wynagrodzenia opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki. Skarżący pominął, że o oczywistej zasadności skargi nie może przekonywać błędna ocena przez Sąd *meriti* dowodu z opinii biegłych, są to bowiem kwestie usuwające się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zasady tej nie respektuje skarżący zarówno we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jak i w jej podstawach, w których odwołuje się wprost do naruszenia art. 233§ 1 k.p.c.

Ponadto z motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wynika, by sposób określenia przez Sąd Okręgowy „odpowiedniego wynagrodzenia”, był rażąco sprzeczny z kryteriami jego ustalania wynikającymi z orzecznictwa Sądu Najwyższego, akcentującymi, potrzebę jego indywidualizacji, stosownie do doniosłych dla jego określenia okoliczności konkretnego przypadku z uwzględnieniem całego uszczerbku właściciela nieruchomości będącego następstwem ustanowienia służebności przesyłu (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2013 r., III CZP 101/12, OSNC 2013, nr 7-8, poz. 89 i z dnia 8 września 2011 r., III CZP 43/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 18, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II CSK 681/10, nie publ. i z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 444/09, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 410/11, nie publ., z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, MoP 2015, nr 3, str. 143, z dnia 9 października 2013 r., V CSK 491/12, nie publ., z dnia 8 lutego 2013 r., IV CK 317/12, IC 2014, nr 10, str. 47, z dnia 27 lutego 2013 r., I CSK 440/12, nie publ., z dnia 11 czerwca 2015 r., V CSK 468/14, nie publ. i z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 531/15, OSNC - ZD 2018, nr A, poz.14).

Analiza wniosku, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, w konfrontacji z wypracowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadami określania odpowiedniego w rozumieniu art. 305² § 2 k.c. wynagrodzenia

za ustanowienie służebności przesyłu i wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 i w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

jw